

© Karen Opstelten

TENTOONSTELLING NAUW VERWEVEN

NAUW VERWEVEN is een tentoonstelling over hoe textiele kunst kan worden beïnvloed door niet-westerse cultuuruitingen.

Ons land kent een lange traditie om verworvenheden van andere culturen binnen de grenzen te halen.

Eeuwen geleden al brachten de VOC-schepen textiel uit met name de vroegere koloniën mee, vaak de grondstof voor onze oude klederdrachten. En de recente toevloed van andere culturen in ons land is daar een exponent van. Leden van het KCB laten samen met gastexposanten uitersten van interpretaties zien.

Femmie Duiven maakte vele tochten door Noord Afrika. Cultuuruitingen en materialen vormden daardoor de inspiratiebron voor haar ruimtelijke werk. **Regula Maria Müller** toont laser tekeningen op stof van handgeweven garen van zeealgen en japans papier. De tekeningen zijn bewerkt met borduurwerk en kralen. Van **Gerda Schimmel** zien we

stoffen met motieven uit de streekdrachten in Nederland. Bijna alle zijn het recente experimenten met materialen en technieken waarin andere culturen nauw verweven zijn. **Célio Braga** omwikkelt ex-voto's van chinees porselein met borduurwerk. Vanuit een religieuze achtergrond wordt materie verweven met geloof en verlangen. **Barbara Broekman** toont karakteristieke borduurtechnieken uit de vele verschillende culturen die ons land telt in eigentijdse tafereelen. In een video verwerkt **Nynke Deinema** haar ervaringen in Bulgarije tijdens het Kukeri Festival. Kukeri is een traditioneel ritueel om geesten te verjagen. **Itie Langeland** refereert in haar afbeeldingen aan de tatoeages van de Maori's. Die verwerkt ze met borduurwerk op foto's.

De tentoonstelling, die tot 8 januari te zien is in de expositieruimte van het KCB op de eerste verdieping van Kranenburgh, wordt geopend op zondag 6 november 17:00.

KRANENBURGH

Na een relatief rustige zomerperiode is het nieuwe tentoonstellingsseizoen weer volop aangebroken. De laatste week van september was het een drukte van belang voor het KCB en haar leden.

Het begon met een fantastisch diner met lekker eten en een optreden van de gezusters Opstelten met hun schaaap. Een zeer geslaagde avond. Daarna de opbouw van *Het Wassende Water* en het afbreken van de tentoonstelling *Een schreeuw ...*, en de inrichting en het plaatsen van objecten en beelden in de tuin van Kranenburgh voor de Kunst10daagse. Complimenten voor de tentoonstellingscommissie die dit allemaal maar doet! Vervolgens hadden we de opening van *Het Wassende Water* en de uitgestelde KCB ledenvergadering. En natuurlijk de druk bezochte eerste KCB-soos van het nieuwe seizoen met prachtige voordracht van ons lid Helma Kuijper over haar bijzondere werk.

De gecombineerde opening van het KCB met *Het Wassende Water* en de Grafiekgroep Bergen met *De graficus en de dichter* was zeer goed bezocht. De zaal pulde uit van de bezoekers en we kwamen stoelen te kort! Het blijkt maar weer dat een gecombineerde opening veel bezoekers trekt. De tentoonstellingen zijn prachtig ingericht, een lust voor het oog.

Ook was er de goedbezochte ledenvergadering waar het reilen en zeilen van het KCB aan de orde is gekomen. Er heeft – met goedkeuring van de vergadering – een verandering van taken plaatsgevonden in het dagelijks bestuur. Ondergetekende is voorzitter, Kees Mensch is penningmeester en Annemarie Fasel is de nieuwe secretaris. Daarnaast is besloten een contributieverhoging in 2017 in te laten gaan voor zowel de leden als de donateurs. Ook zal er een werkgroep geformeerd worden voor het promoten van het donateurschap binnen het KCB. Onze penningmeester is hard bezig met de financiën en ledenadministratie op orde te krijgen. Een van de acties is dat leden en donateurs die hun lidmaatschap 2016 nog niet betaald hebben, een brief krijgen met een betalingsverzoek! Inmiddels is deze brief verstuurd.

De komende weken zitten we midden in de Kunst10daagse en hoop ik dat vele bezoekers de weg naar de beeldentuin kunnen vinden. Ook worden al volop voorbereidingen getroffen voor de nieuwe tentoonstelling *Nauw Verweven*. Dit gaat volgens mij een zeer bijzondere tentoonstelling worden over de mogelijkheden met textiel. Ik ben benieuwd.

Als laatste wil ik de grafiekgroep feliciteren met hun prachtig uitgegeven boek *De graficus en de dichter* waar woord en beeld samensmelten. Een echte aanrader!!

Valentijn Langelaan, voorzitter

NAUW VERWEVEN

EXPOSITIE 6 NOVEMBER 2016 T/M 8 JANUARI 2017

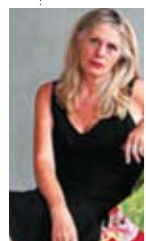
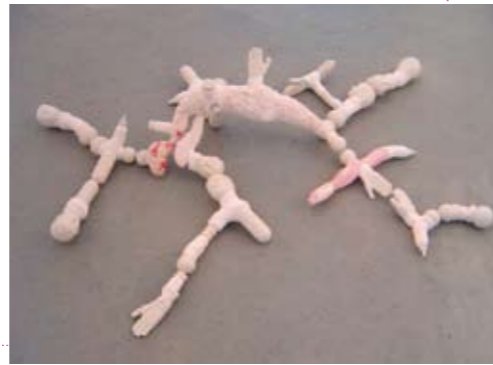
Célio Braga, geboren in Brazilië, woont en werkt deels in Amsterdam en in São Paulo. Opleiding Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam en Boston Museum School of Fine Arts.

'Ik wil met mijn werk altijd de kwetsbaarheid van het menselijk lichaam, door de tijd heen, in beeld brengen. Het zijn werken over liefde, verlangen, verlies, dood en verdriet. Ze gaan over gevoelens, over het voortdurend zweven tussen opflikkerende hoop, formeel

gedrag, brutaliteit, bestaansbedreiging, leven aan de onderkant. Ik gebruik verschillende uiteenlopende technieken in het constante proces van snijden, perforeren, opnieuw bewerken, samenvoegen, monteren en het gebruiken van papier, textiel, lak en foto's. De werken zijn vaak brutaal en melodramatisch, soms verstild, maar ik ben daarin altijd op zoek naar een balans tussen onmatigheid en soberheid.'

Werk van Célio Braga is onder meer te vinden in het Stedelijk Museum Amsterdam en het TextielMuseum in Tilburg.

(celiobraga.net)

Barbara Broekman (Amsterdam, 1955). Opleiding Gerrit Rietveld Academie (specialisatie textiel) en California College of the Arts in Berkeley, Cal., USA (master of arts).

Zij bouwt sinds 1982 aan een eigenzinnig, monumentaal oeuvre. Haar werken worden uitgevoerd in uiteenlopende, vaak alledaagse, materialen.

De basis voor haar werk is echter altijd textiel, voor de uitvoering waarvan ze vaak samenwerkt met bedrijven in Spanje, India, China en Polen. Bedrijven die zich hebben gespecialiseerd in ambachtelijke technieken. In haar werk onderzoekt Broekman formele principes en technische mogelijkheden. Ze snijdt daarbij onderwerpen aan waarmee iedereen in het dagelijks leven geconfronteerd wordt en spiegelt haar persoonlijk

lijke ervaringen en interesses daaraan. Ze ontwikkelt werk in opdracht van diverse ministeries, gemeenten en bedrijven. Zo ligt er in de Schuttersgalerij van het Amsterdam Museum een tapijt van maar liefst 40 meter lang, getiteld *Mijn Stad*. De elementen waaruit het is opgebouwd, verwijzen naar alle nationaliteiten die Amsterdam telt. Verder is er werk van Barbara Broekman te vinden in o.a. de vaste collectie van het Stedelijk Museum Amsterdam en het TextielMuseum in Tilburg.

(barbarabroekman.nl)

Nynke Deinema (Rotterdam, 1963). Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam en Hochschule der Künste Berlin.

'Mijn thematiek is de mens en zijn onvermogen – een fascinatie voor de eigenaardigheden van lichaam en geest. Ik gebruik het lichaam als ruw materiaal om emoties, ideeën, verlangens en angsten op te wekken. Het gebruik van alledaagse materialen en hun betekenis is belangrijk voor mij. Door het materiaal uit zijn context te halen en te vervormen, krijgt het een andere betekenis.

De video *De Mummer* is geïnspireerd op het Kukeri festival dat ik bezocht in Bulgarije. Kukeri is een traditioneel ritueel om de geesten te verjagen en wordt uitgevoerd in een kostuum van schapen- of geitenhaar. In deze video is een vrouw helemaal bedekt met sjaltjes - alleen haar benen zijn zichtbaar. Het lichaam volgt eindeloos de bewegingen van de sjaltjes. In elke sequentie verandert zij in een andere vormgegeven sculptuur. De bedekking van het lichaam speelt een belangrijke rol op het festival en heeft mede geleid tot de serie foto's *sculptural moods*.

(nynkedeinema.nl)

Femmie Duiven (Nijeveen, 1949). Academie Minerva, Groningen en Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam.

'In mijn werk zijn lange tochten door de woestijn met kamelen een inspiratiebron. Het is een uiting van wat het bij mij teweeg brengt in relatie tot het landschap en de mensen. Soms logeer ik bij nomadenfamilies. Als welkomstritueel beschilderen de vrouwen s'avonds bij een vuurtje mijn handen met allerlei bezwerende symbolen en fluisteren *baraka*, wat betekent: zegen. Op oude foto's zag ik hoe vroeger in Marokko niet alleen werd gebruikt om het haar een oranje gloed te geven, maar ook om het te modelleren tot ingenieuze kapsels door de hennapap in het haar te laten opdrogen. Hennapap wordt

na droging namelijk heel erg hard. Natuurgenezers gebruiken het zelfs om een gebroken arm te spalken. Gefascineerd door al deze aanrakingen met henna, ging ik het behalve als kleurstof ook als sculpturaal en betekenisgevend middel gebruiken door vormen van textiel met hennapap te bedekken, soms refererend aan de architectuur van kleine marabouthuisjes, of aan diepe verborgen stromen onder het hete woestijnzand.'

(femmieduiven.nl)

Itie Langeland (Slochteren, 1960). Academie Minerva, Groningen.

'Mijn werken bestaan vaak uit een combinatie van fotografie, borduur- en tegenwoordig ook snijwerk op verschillende soorten leer en textiel. Bepaalde onderdelen van de foto worden versterkt en/of veranderd door het borduren. De in deze tentoonstelling getoonde werken geven commentaar op de maakbaarheid van het lichaam en tonen de speciale schoonheid van wat in de westerse

wereld buiten de algemeen geldende esthetische normen valt. Door mijn fascinatie voor mensen met een opvallend uiterlijk, zoals bijvoorbeeld mensen met veel beharing of tatoeages, ontdekte ik ook foto's van de Maori's. Een Maori tattoo kenmerkt zich door de complexe combinatie van verschillende vormen en patronen. En omdat iedereen daarmee een eigen verhaal te vertellen had, was ook voor iedereen de tatoeage uniek. Ze lieten de tattoo (*moko* genoemd) ook op hun gezicht zetten. Daarmee was in één oogopslag duidelijk wie de persoon was, en wat zijn

rol was in de maatschappij. Een eigen interpretatie van deze tatoeages heeft geleid tot verschillende werken, zoals bijvoorbeeld *The Garden*.'

(itielangeland.nl)

Regula Maria Müller (Zürich CH, 1961).

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (docent beeldende vorming), Jan van Eyck Academie, Maastricht en Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam (afd. monumentaal).

'Mijn werk is poëtisch en vaak kwetsbaar maar gaat tegelijkertijd over verlangens, vergankelijkheid en geweld. Geïnspireerd door de natuur die met haar schoonheid en overmacht ons de grenzen van ons bestaan laat zien en de vergankelijkheid van alles. Het is altijd heel arbeidsintensief. Het groeit langzaam onder mijn handen, duizenden kralen worden tot objecten gehaakt. De sculpturen en foto's bestaan uit meerdere lagen en elke laag wordt bewerkt. Ik wil door mijn werk meer verstillig geven, als een vraag om aandacht

voor het kleine en breekbare in het leven. In plaats van me te verliezen in het oppervlakkige en haastige gebeuren, zoek ik naar rust. Tot nu toe heb ik altijd tekeningen met de hand op verschillend materiaal aangebracht. Voor nieuw werk heb ik in het textielab van het Textielmuseum in Tilburg tekeningen in het stof laten laseren.'

(regulamariamuller.com)

Gerda Schimmel (Heiloo, 1953). Opleiding HBO textiel.

'Als textielkunstenaar maak ik ruimtelijk werk. Het boeit mij om van een slappe lap of reep stof een zelfstandig object te maken. Mijn inspiratie vind ik in de streekdrachten van o.a. Marken. Voor onderdelen van deze dracht werden kostbare sitsen stoffen gebruikt. Een Indiase katoenen stof met ingeweven kamelenhaar, met handbedrukte flamboyante bloemmotieven en glanzend gemaakt met was, werd als onderdeel

van het kostuum, *bauw* genaamd, op de borst bevestigd. Het beginpunt voor dit werk is de manier waarop onderdelen van streekdrachten in Nederland in elkaar gezet worden. Dit al vanaf de 16^e eeuw. Ik gebruik, naar analogie van historische feiten, poetslapen om het werk te maken. De poetslap, afval uit een offsetdrukkerij, verwijderd de inkt zodat de volgende drukgang weer met een schone pers kan beginnen. Zelf voegde ik ook een deel donkerblauwe inkt toe. Als herinnering aan de *bauw* zijn de 'lapjes' van verschillend formaat. De keerzijde van dit werk heeft een won-

dermooie (onder)kant, totaal tegenovergesteld aan de bovenkant.'

(gerdaschimmel.nl)

SCHILDERSVERDRIET 66

We gebruiken dagelijks doodgewone voorwerpen, kopje, tangetje, bezem, penseel en dergelijke. Daar denken we niet over na, ze functioneren.

Zulke gewone voorwerpen verliezen hun nut wanneer ze deel gaan uitmaken van een kunstwerk of een installatie, hun functie vervalt dan. Daniel Spoerri, Arman, en ZERO-kunstenaars waren er mee bezig.

Maar omgekeerd kunnen gewone voorwerpen ook een zweem van diepzinnigheid krijgen, een bijzondere betekenis, telkens wanneer je ze gebruikt. Ik heb er een paar voorbeelden van:

In de keukenla ligt een lepeltje met een heel lang handvat. Dat is het lepeltje van Conny. Wanneer er iets onder uit een pot gelepeld moet worden, pakken we het lepeltje van Conny. Ze at een tijd uitsluitend uit macrobiotische potjes en heeft een keer zo'n lepeltje vergeeten mee terug te nemen. Er is nog een foto van haar met een stoere pet op, met een Portugees schaapherdershondje op de arm.

Het volgende voorwerp dat van betekenis veranderde was de doos vla van Frank. Als hij op bezoek kwam, ik haalde hem dan van het station, had hij altijd in een plastic tasje een pak vla bij zich. 'Maar dat hoeft toch helemaal niet jongen,' zei ik de eerste keer, 'je bent bij ons te gast, je krijgt genoeg te eten hoor.' 'Maar natuurlijk,' zei Frank, 'daar twijfel ik niet aan maar

ik heb het mee voor onderweg.' En dus had hij altijd zo'n literpak vla mee, in dat plastic tasje. Frank is zomaar van het toneel verdwenen met achterlating van enige prachtige tekeningen - wie heeft ze?

Bijna magisch werd het gevlochten draagtasje dat ik bij de kunst schilder Norbert Olthuis had laten hangen. Toen ik hoorde dat hij ging sterven en op zijn ziekbed in het atelier lag, bezocht ik hem nog een keer.

'Michiel? Welke Michiel, ik ken er zoveel.'

Ik noemde mijn naam. 'Je weet wel, toen je nog les gaf op de zolder van het Van Nispenhuis.' Hij wist het weer en had in zijn Twentse tongval over die tijd nog aardig wat te vertellen. Toen ik wegging riep hij me terug. 'Je tasje hangt hier nog aan de kapstok!' Had ik een tasje? Ik vond dit, gezien de situatie, volslagen onbelangrijk. Maar daar wilde hij niet van weten. 'Je moet goed zoeken tussen de jassen, het hangt er beslist'.

Ik had geen idee hoe dat tasje eruit zou kunnen zien maar zag toch ineens iets bekends diep achter de jassen. 'Ik heb hem,' riep ik nog, waarop een tevreden geknor volgde.

Mijn hemel, dacht ik, dat heeft ie 30 jaar voor me bewaard. Rare man! Ik was op hem gesteld hoewel we het destijds niet altijd met elkaar eens waren.

Michiel Hertroys

AFORISME

Met beide benen op de grond kom je niet ver...

ACTIVITEITEN LEDEN

(voor vermelding in deze rubriek: stuur je info aan de redactie)

- **tijdens de Kunst10daagse Bergen** (14 – 23 okt) houdt een aantal KCB-leden zich bezig met activiteiten op locatie in en rond Bergen. Voor nadere info: zie de K10-catalogus
- **Cees Smit** Kunstcentrum De Kolk, Spaarndam, nog t/m 23 okt
- **Eva Ulm, Theo Steemers, Rebecca Jansen, Noam Ben Jacov, Rob Schreefel** expositie *Waterlandschappen*, galerie De Kapberg, Egmond aan den Hoef, nog t/m 6 nov
- **Joop Haring** tentoonstelling *Dwaaltijd*, Cultuurpark Vijversburg, Tytsjerk, nog t/m 30 okt; solotentoonstelling *De Verbinding*, Sociale Verzekeringsbank, Amstelveen, nog t/m 27 okt
- **Kees Admiraal, Nuray Atas, Noam Ben-Jacov, Dien Jorien Geertsma, Hedwig van der Heiden, Michiel Hertroys, Allard Kaai, Bill Kunst, Piet Lont, Gerda Schimmel**, expo *Zandzakken voor de deur* (NHBNL), Kunsthof 45, Den Helder, nog tot 27 nov
- **Allard Kaai, Gerda Schimmel** expo *Wat Wast Het Water*, De Boterhal, Hoorn, 22 okt – 27 nov
- **Nan Mulder, Allard Kaai** kunstbeurs *Affordable Art Fair*, Amsterdam (stand De Ploegh E11), 27 t/m 30 okt
- **Gerda Schimmel** expo *Cave of forgotten Dreams*, Expo 72, Alkmaar, 27 nov – 18 dec
- **Madeleine Leddy, Ankie Postma** tentoonstelling *Wassend Water*, Kunstuitleen Alkmaar, t/m 20 nov
- **Hans Landsaat** tentoonstelling *Gelijkenissen*, Bijbels Museum, Amsterdam, t/m 8 jan
- **Nan Mulder** expo *BIMPE IX*, The Federation Gallery, Granville Island, Vancouver (CA), tot 19 nov; expo *The Small Print*, Alfred Memelink Artspace Gallery, Wellington (NZ), tot 30 okt; *Light in the Darkness*, Epreuve d'Artiste, Antwerpen (BE), 28 okt – 13 nov; *60X60 The Wondering Mind*, Museum Waterland, Purmerend, tot 17 nov
- **Nan Mulder, Philip Wiesman** expo *Prenten-Parade*, Galerie BMB, Amsterdam, t/m 13 nov
- **Regula Maria Müller** kunst- en poëzieroute *Doorbraak*, Expo Wormerland, t/m 23 okt

SOCIËTEITSBERICHTEN

Elke laatste vrijdag van de maand (uitgezonderd juli en augustus) van vijf tot half acht soos in de foyer van Kranenburgh. Elkaar weer ontmoeten en genieten van de meegebrachte hapjes en met altijd als middelpunt een kunstenaar die een presentatie van zijn zijn/haar werk geeft.

Het programma voor de komende maanden:

- 28 oktober: **Tineke Tukker**, schilder. Haar werk gaat over *zijn en verdwijnen*: waar is de balans in het kijken tussen deze twee gegevens...
- 25 november: **Talitha Schiffer**, beeldhouwer, tekenaar. 'Het begint bij een fascinatie voor ruimte in alle toonaarden...'

KCB•NU
is de NieuwsUitgave van
KunstenaarsCentrumBergen
en verschijnt 6x per jaar

Hoflaan 26
1861 CR Bergen NH
T: 06 109 56 972 (bestuur)
E: info@kcb.nu
I: www.kcb.nu

Redactie: Margreeth Ulm,
Rinus van de Peppel
T: 072 5154 157
E-mail:
rinusvandepeppel@hetnet.nl

Tekening K. Cebee:
Karen Opstelten
Aforisme: Theo Olthuis
Vormgeving:
DiewuKeGroet.nl